

זקה בצומת — בדוגמה שלפנינו? אכן גם העוסק בהער" כת"מצב להתקפה "טהורה", חייב לכלול בהערכתו גם שלב זה, שהוא הגותי. ומאידך גיסא, האם יתחר המפקד הנערץ להגנה על תכנון התקפות-נגד? הנו מוצאים איפוא, כי פירוט המשימה לתפקידים המביאים לידי הגשמתה — הוא התנאי להערכת-מצב

המאירה את דרך המפקד. ממש כשם שב"שמירת-כיוון" אנו קובעים לעצמנו "מגמות-ביניים" בכל קטע בדרך, ומכוונים את המצפן שבידינו אליהן, כדי להגיע לבסוף ליעד, כך גם דרושה הערכת-מצב לכל תפקיד או "חלק" במשימה כדי להגיע להערכת-מצב כוללת.

"מעריך-מצב"

תשובות. בעל-יזמה

בדברי שלהלן אין בכונתי לתת פתרון כללי לבעיה "מי הוא היוזם" במקרים השונים. אנסה רק לתת פתרון לבעיה הקונקרטית שהעמיד רבי-סרן ריבלין, ומי שיקיש מכך היקשים ביחס למצבים דומים — אחרים — יהיה הוא- עצמו. "בעל יזמה". כדי לחסוך בויכוח ארוך, כדאי שנברר לעצמנו מה פירוש המושג "צד יוזם".

בלי לנסות לנסח "גוסס", סבורני כי ההגיון אומר, שאם צד אחד נוקט בפעולה מסוימת, מתוך שיקולו או רצונו החפשי, והצד השני צריך להגיב על צעד זה, או לפעול לא לפי קיום שקבע לעצמו מראש, אלא בהתחשב עם הפעולות שנקט הצד הראשון — יש להניח בבטחון שהצד הראשון הוא היוזם.

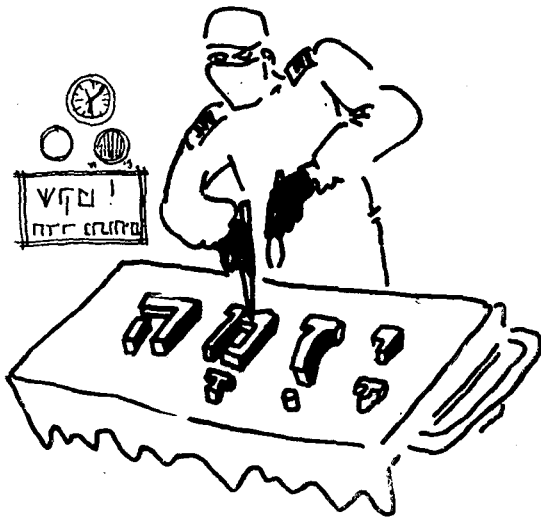
אמנם, גם לצד השני ניתן לעבור אח"כ לפעולה יזר מה, אך כל זמן שהוא מגיב על קרייפעולתו של הצד הראשון ופועל לפיהם — הרי אין הוא יכול להתחשב ליוזם. לאחר שנתקבלה הנחת יסוד זו, לא יקשה עלינו לנחת את המצב שמציג רבי-סרן ריבלין.

במקום מסוים ברשימה אומר אחד המתוכחים: "עוזב את הרמות הגבוהות", הינו: יש לדון בעניין רק מבחינתה של הרמה המבצעית. ואילו אני רואה במצב הנדון שתי רמות. אנתה, איפוא, את המצב לכל אחת מהן לחוד.

(1) ה"רמה" הראשונה, הגבוהה יותר, היא זו שנת-נה את הפקודה לישר את הקו ולחסום את הצומת.

(2) ה"רמה" השניה היא זו שקיבלה את הפקודה זו שצריכה לבצע את פעולת החסימה.

א. "האויב מתכוון להתחיל להלחם מחדש, מכנס תגר בורת דוקא לסביבה שלנו" וכו'. עדיין אין לנו כל ידיעות על פעולותיו של האויב. אך כ"תרופה שלפני המ-כה" החלטנו לתפוס את הצומת, ברצוני להדגיש כאן שכל עובדה הקשורה בהערכת-מצב, שקשה לנו לקבוע אם לטור בתנו היא או לרעתנו — נביא אותה בחשבון כאילו היתה לרעתנו. אם האויב מתכוון להתקפה כללית — וההגיון נותן שהוא ינסה לתפוס את הצומת — הרי זה משמש כעובדה העשויה להיות לרעתנו, אם נזניחה. אבל עדיין אין כאן כלום על יזמתו של האויב. כדי לשלול ממנו מראש כל יזמה ביחס לצומת — תופסים אנו אותו ויוצרים ע"י כך עובדה קיימת. ויותר מזה: במקרה זה אין פעולת הצומת משמשת הגבה על פעולת אויב שנעשתה, אלא באה כדי לעכב ולהפריע לפעולת אויב שצריכה להעשות (בעקבות זה עלול האויב לשנות את הערכתו ושיקוליו). מסתבר שלפי הנחת-היסוד שהגד-נו — אנו היוזמים כאן ולא האויב.

ניתוח המושג "יזמה".

של האויב ומקומו האפשרי — אנו מתכננים את ההגנה שלנו, את הצבת הנשק שלנו, הערכות כוחותינו, תכנון הת-קפות הנגד וכו', כדי שנוכל להגיב נכונה על אפשרויות ההתקפה השונות הנ"ל של האויב.

תפקידך ב"אפשרויות הפתוחות" שבהערכת המצב, לק-בוע, כסיכום העובדות השונות, את מהלכיו האפשריים של האויב — ולפי זה לערוך את הגנתך כך, שתוכל להגיב נכון על אפשרויות ההתקפה שלו, על "אפשרויותיו הפתור-חות". במקרה זה ברור, איפוא, שהאויב הוא זה שבידו הברייה הגדולה יותר לתנועה ולתמרון, הוא בוחר לו את דרך תנועתו, הוא מתכנן את פיוון התקפותיו ומ-קום הנחתתן המדויק — הוא היוזם. אתה אינך אלא משתדל להגיב עליהן בצורה הטובה ביותר הנראית לך, ע"י הערכה נכונה של האפשרויות השונות.

פרץ א. גולן (גולדברג)